

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

ערר 1640-23

לפני כבוד חברי הוועדה:
ערן עסיס, עו"ד - יו"ר
טניה חכמוב, רו"ח - חברה

עולם הבית בע"מ, ח.פ. 511732547
באמצעות מרים סלר

העוררת:

נ ג ד

רשות המסים

המשיבה:

באמצעות היחידה לטיפול במענק השתתפות בהוצאות קבועות
רחוב בן גוריון 38 רמת גן
מייל: corona.ararim@taxes.gov.il

החלטה

1. העוררת הגישה תביעה למענק סיוע בהתאם לחוק מענק סיוע לעסקים בשל ההשפעה הכלכלית של התפשטות זן אומיקרון של נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), תשפ"ב-2022 (להלן – **החוק** או **חוק האומיקרון**). תביעת העוררת למענק נדחתה, בהחלטה מיום 22.11.2022, והעוררת הגישה השגה על החלטה זו.
2. הערר שלפנינו נסוב על קביעת המשיבה כי ההשגה על החלטת הדחייה הוגשה באיחור. החוק מורה על כך שיש להגיש השגה בתוך 45 ימים מיום קבלת ההחלטה, והמשיבה ציינה כי ההשגה הוגשה רק ביום 1.3.2023 (קרי, 99 ימים לאחר מועד ההחלטה), ולכן נדחתה על הסף.
3. מכאן הערר שלפנינו.

טענות הצדדים

4. בכתב הערר, העלתה העוררת טענות שונות לגופו של עניין, תוך ניסיון להתמודד עם הנימוקים שבגינם נדחתה תביעת המענק מלכתחילה; בכתב הערר לא ניתנה כל התייחסות לאיחור בהגשת ההשגה.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

5. בהחלטה מיום 27.8.2023 עמד יו"ר הוועדה על כך שלא ניתנה כל התייחסות לנימוק הדחייה שהוזכר בהחלטה בהשגה, וביקש מן העוררת למסור הודעה משלימה. בהודעה המשלימה הסבירה העוררת כי ביום 30.1.2023 מנהל הכספים שלה ניסה להגיש השגה, וביום 1.3.2023 הועלתה ההשגה בשנית, משהתברר שהיא לא נקלטה – כך שהאיחור עומד למעשה על 24 ימים בלבד.
6. העוררת ביקשה להסביר את האיחור בהגשת ההשגה על רקע נסיבות אישיות קשות שפקדו את מנהל הכספים שלה – מחלת אביו, טיפול בו בבית חולים ולבסוף פטירתו, כאשר לאחר הפטירה ישב מנהל הכספים שבעה ונעדר מהעבודה. העוררת טענה כי מנהל הכספים שלה ניסה ליצור קשר כדי להסביר את נסיבות האיחור אך לא הצליח לעשות כן (והדגישה שממילא קיים קושי ליצור קשר עם נציגי המשיבה).
7. העוררת ציינה כי גם המשיבה איחרה במתן החלטה בנוגע לתביעה (איחור של 18 יום), וטענה כי יש סימטריה בין הצדדים בהקשר זה. העוררת הפנתה להחלטות קודמות של ועדת הערר שבהן נקבע כי ניתן להקל בדרישה ל"טעם מיוחד" לאיחור כאשר מדובר בחוק סוציאלי, וטענה כי כך יש לנהוג גם לגבי חוק המענקים.
8. בכתב התשובה, טענה המשיבה כי העוררת לא הציגה טעמים מיוחדים לאיחור בהגשת ההשגה, כנדרש על פי הפסיקה וההלכה הפסוקה. הטעם היחיד שהוצג על ידי העוררת – פטירת אביו של מנהל הכספים – התגלה כמטעה לשיטת המשיבה, שכן האב נפטר ביום 15.10.2022, והחלטת הדחייה ניתנה מעל חודש לאחר מכן; לטענת המשיבה, מבלי להקל ראש בצערו של מנהל הכספים, הייתה לו שהות לטפל בכך.
9. המשיבה הדגישה כי העוררת ידעה היטב את המועדים להגשת השגה, שכן כבר הגישה בעבר השגות על החלטות אחרות. עוד ציינה המשיבה כי גם מנכ"ל החברה, שחתם על ההשגה, יכול היה להגיש השגה או בקשת ארכה. המשיבה העירה גם כי בהשגה שהוגשה לא נכללה כל התייחסות לאיחור ולא הוגשה בקשה להגשת מועד באיחור, למרות שההשגה הוגשה באיחור גם לפי גירסת העוררת.
10. המשיבה דחתה את טענת העוררת בנוגע לאיחור מצידה במתן החלטה. לטענת המשיבה, אין מקום לסימטריה בין איחורי הרשות לאיחורי האזרח, שכן בניגוד לאזרח, הרשות מתמודדת עם עומס רב של בקשות. עוד העירה המשיבה כי העוררת לא טענה לעניין זה בעת הגשת ההשגה.
11. בתגובה לכתב התשובה הדגישה העוררת כי הגישה את ההשגה ב-30.1.2023, אך בשל טעות טכנית (מענה לדואר האלקטרוני שבאמצעותו הופצה החלטה) ההשגה לא נקלטה ורק ב-1.3.2023 היא הוגשה כהלכה. צוין כי מנהל הכספים טעה טעות טכנית, בשל חוסר בקיאות במערכת הממוחשבת של המשיבה, שהייתה חדשה לכל.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

12. העוררת הדגישה כי הגם שמנכ"ל החברה חתום על ההשגה, מנהל הכספים טיפל באופן בלעדי הליכים מול רשות המסים. העוררת העירה כי פטירת אביו של מנהל הכספים אכן אירעה לפני מתן ההחלטה אך היא שיבשה חייו האישיים (שכן הוא נאלץ לעבור דירה באותה העת ולהתגורר עם אימו), והצריכה תקופות שיקום ארוכה, מבחינה פיזית ונפשית. העוררת הסבירה כי עקב כך מנהל הכספים תפקד בתקופה זו באופן לקוי ולא טיפל במשימות דחופות המוטלות עליו.

דיון והכרעה

13. ההחלטה בהשגה נסובה על הבעיה הפרוצדורלית של האיחור בהגשת ההשגה. בשים לב לכך, לא ראינו לנכון לקיים דיון בערר, ובאנו לכלל מסקנה כי ניתן לקבל החלטה על יסוד המסמכים שהוגשו בערר וכי לא יהיה בכך בכדי לפגוע בעשיית צדק בעניינם של הצדדים. נעיר כי לנוכח המלחמה המתמשכת והזמינות המוגבלת של נציגי המשיבה, ממילא אין לדעת כרגע מתי ניתן יהיה לחזור לקיים דיונים במתכונת הרגילה.

14. לאחר שעיינו בכתבי הטענות ובמסמכים שהגישו הצדדים, באנו לכלל מסקנה כי יש לבטל את ההחלטה שהתקבלה בשלב ההשגה, ולהחזיר את העניין לשלב ההשגה, על מנת שהמשיבה תבחן את טענות העוררת לגופן.

15. ההליכים הנוגעים לדיון בתביעות למענקי סיוע לתקופת האומיקרון מוסדרים בחוק האומיקרון, ובכלל זה נקבעה האפשרות להגיש השגה על ההחלטה. בסעיף 15 לחוק נקבע כי השגה תוגש בתוך 45 ימים ממועד קבלת ההחלטה. אין מחלוקת כי העוררת קיבלה את ההחלטה ביום 22.11.2022, ולפיכך היה עליה להגיש את הערר עד יום 6.1.2023.

16. בחוק לא נקבע כיצד יש לנהוג במקרה שבו ההשגה מוגשת באיחור. בערר 2539-22 א.ד.א 23 שירותי שיווק בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום 15.12.2022) הערנו כי לרשות המסים קיימת סמכות טבועה להאריך את המועד להגשת ההשגה, ככל שהיא רואה הצדקה לכך. כפי שהובהר באותו עניין, קיים דמיון בין מתן אפשרות להגיש השגה באיחור, לבין הסמכות הנתונה לוועדת הערר להאריך את המועד להגשת ערר "מטעמים מיוחדים שיירשמו", המעוגנת בסעיף 22(ב) לחוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992.

17. עם זאת, בערר 1458-23 לנבו שיווק ואחזקות בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום 13.8.2023, להלן – עניין לנבו) העירה הוועדה כי בשלב ההשגה אין לפרש את אמת המידה של "טעמים מיוחדים" בפרשנות המצמצמת שבה נהוג לבחון הארכת מועד להגשת ערר. הוועדה הזכירה כי סמכות הארכת המועד נובעת מאופיו המינהלי של המענק וממטרות החוק, וקבעה כי גם בשלב ההשגה ניתן להאריך את המועד "מטעמים מיוחדים שיירשמו" ואולם היישום של אמת המידה צריך להיות גמיש יותר (ובהקשר זה הוזכרה גם פסיקת בית המשפט העליון בבר"מ

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

6904/13 לאול מדהנה נ' המשרד לקליטת עליה, ניתן ביום 10.12.2013). בנסיבות אותו מקרה, הובהר כי ניתן להביא בחשבון גם את איחוריה הקבועים של המשיבה, כשיקול המצדיק את הארכת המועד להגשת השגה, ובלבד שהעוסק התנהל בתום לב ושהאיחור מצידו אינו גדול במיוחד. הוועדה ציינה כי על המשיבה לגלות גמישות לפעול בזהירות על מנת ליתן מענה לעוסקים תמי לב, ויחד עם זאת למנוע ניצול לרעה של אפשרות זו במקרה שההשגה מוגשת באיחור של ממש ללא הצדקה.

18. בעניין לנבו, קבעה הוועדה כי היה מקום לדון בהשגה שהוגשה באיחור של 49 יום, עקב תקלה הנובעת מטעות של העוררת (שהגישה בתקופות זכאות אחרות השגות אשר נדונו לגופן). במקרה אחר, בערר 1666-23 עדן מחיצות גבס (אפי) בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום 23.10.2023) אומצו אמות המידה שנקבעו בעניין לנבו, ונקבע כי היה מקום לדון בהשגה שהוגשה באיחור של 38 ימים, על רקע טענות אודות מצבה הרפואי של בת הזוג של ב"כ העוררת.

19. בעניינו, העוררת הסבירה כי מנהל הכספים מטעמה, מר יוסף בן גבריאל, הושפע לאורך תקופה ממושכת מאירוע הפטירה אביו. טענה זו נתמכה בתצהיר מטעמו של מר בן גבריאל, ולא ראינו לנכון לפקפק בה. אגב כך, הגישה העוררת את הערר באיחור של 24 ימים בלבד – ביום 30.1.2023. בהמשך, התברר לעוררת שחלה טעות נוספת ושהערר לא הוגש באמצעי האלקטרוני המתאים, והערר הוגש מחדש 30 ימים לאחר מכן, ביום 1.3.2023.

20. בנסיבות כאלה, קשה לקבל את עמדתה הנוקשה של המשיבה. האיחור בהגשת השגה אינו גדול במיוחד, והוא אירע בתקופה שבה תפקודו של מנהל הכספים מטעם העוררת נפגע עקב תקופה קשה בחייו האישיים. נוסף כי העוררת לא הייתה מיוצגת בשלב הגשת ההשגה, וניכר כי מנהל הכספים שלה לא היה בקיא די הצורך בהליכים מסוג זה. לכך יש לצרף את האיחור שנפל ממילא בהחלטת המשיבה בנוגע לתביעה; הגם שמדובר באיחור לא גדול, הוא מצטרף למכלול השיקולים (ובפרט בשים לב להערה בהקשר זה בעניין לנבו, פסקה 16 להחלטה)

21. אמנם, מן הראוי היה שהעוררת תפרוס מלכתחילה את מלוא התמונה העובדתית בפני הוועדה. רק מכתב התשובה למדנו שפטירתו של מר בן גבריאל אירעה כחודש לפני ההחלטה שעליה נסובה ההשגה, ורק לאחר מכן מסרה העוררת את ההסברים לגבי השתלשלות העניינים המדויקת. גם אם חלף זמן מאז פטירת אביו, העובדה שאירע אירוע מוות בלתי צפוי, שפגע בתפקוד של מנהל הכספים, היא רלוונטית ולטעמנו מצדיקה התחשבות וגמישות. משהובהרו הדברים, ובשים לב לתקופת האיחור המצומצמת בהגשת ההשגה – באנו לכלל מסקנה שמקרה זה נמנה על המקרים שבהם היה על המשיבה להידרש להשגה למרות שהוגשה באיחור.

22. יודגש כי במסגרת החלטתנו, לא ראינו לנכון להתייחס כלל לטענות הצדדים לגופו של עניין. בהחלטה בהשגה נכללה הערה ולפיה טיעוני העוררת מחזקים את עמדת המשיבה בשאלת

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

הקשר הסיבתי, כפי שהוסברה בהודעת הדחייה; העוררת מצידה ביקשה להסביר כיצד בדיוק הושפעה מהתפרצות האומיקרון. המשיבה העירה בכתב התשובה כי ההשגה נדחתה על הסף וכלל לא נבדקה לגופה, וכי עומדת למשיבה הזכות לערוך בדיקות נוספות במסגרת הליך ההשגה. בהקשר זה, עמדת המשיבה מקובלת עלינו, ואנו מחזירים את התיק לשלב ההשגה על מנת לאפשר למשיבה להשלים את בדיקת ההשגה. יחד עם זאת, טוב תעשה המשיבה אם תביא בחשבון במסגרת החלטתה בהשגה את ההסברים והטענות שהעלתה העוררת על הכתב בכתב הערר. חזקה על המשיבה שתבחן בלב פתוח ובנפש חפצה את תביעת העוררת.

23. נוכח האמור לעיל, החלטנו לבטל את ההחלטה שהתקבלה בשלב ההשגה, ולהורות למשיבה לדון מחדש בהשגה שהגישה העוררת. שקלנו אם לקצוב את הזמן למתן החלטה בהשגה למועד קרוב יותר, עקב הזמן הרב שחלף, ואולם לנוכח מצב המלחמה המתמשך, המשפיע על זמינות נציגי המשיבה, אנו מורים כי ההחלטה בהשגה תינתן בתוך 120 ימים ממועד מתן החלטה זו. בנסיבות העניין איננו עושים צו להוצאות.

זכות ערעור בפני בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בתוך 60 יום.

ניתנה היום, י"ט טבת תשפ"ד, 31/12/2023, בהעדר הצדדים.

1640-23

טניה חכמוב, רו"ח
נציגת ציבור

ערן עסיס, עו"ד
יו"ר הועדה